

SLOVENSKI NAROD.

Naša vsak dan svečer, izmisi nedelje in prasnika, ter veja po pošti prejemam za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne osira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafljovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v Ljudstr., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu najse blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10. h.

Upravnistva telefon št. 85.

„Politika pravične srednje poti“.

Z rekonstrukcijo Beckovega kabineta sta prišla v ministrstvo dva izrazito klerikalna politika.

S tem se je dalo Beckovemu ministrstvu, ki je bilo že itak precej reakcionarno pobarvano, vsaj navidezno izrazito klerikalno obilježje.

Naravno je, da je to dejstvo vzbudilo dokaj nezaupanje napram vladi ne samo med naprednimi politiki, marveč tudi v onih svobodniških krogih, ki se sicer ne bavijo aktivno s politiko, a vendar tvorijo v javnem življenju važen faktor, s katerim mora resno računati državna politika.

In da se to nezaupanje v državnem interesu ne sme podcenjevati, to je videl sam ministrski predsednik baron Beck. Zato je hotel razpršiti vse pomisleke naglasujoč, da nezaupanje v naprednih krogih proti sedanjim vladim ni umestno, a tudi ne upravičeno.

Na shodu zveze avstrijskih industrialcev pretekli petek je baron Beck z ozirom na stališče, ki ga zavzema njegov kabinet v političnem oziru, poudarjal, da se bo njegova vlada držala smeri, ki jo označuje kompas javnega, političnega in gospodarskega življenja kot pravično srednjopotinkitežizatem, da se pravično izravnavajo vsa sedaj vladajoča nasprotstva.

In napram nekemu svobodniškemu nemškemu politiku, ki mu je odkrito izpovedal svojo bojazen, da se bo politika novega kabineta morda gibal predvsem v klerikalnem tiru, je baron Beck kategorično naglašal, da je docela izključena vsaka načelna sprememba v splošni vladni politiki, ker so vsi člani sedanjega kabineta prepričani, da je pri nas nemogoče vsako enostransko, strankarsko vladanje. Temu kategoričnemu zatrdilu je ministrski predsednik še dodal izjavo, da smatra za svoje najvišje načelo spoštovati in respektirati enake pravice vseh državljanov brez razlike narodnosti in vere.

Te Beckove besede se glase prav lepo in če bi se Beckova vlada res ravnila po načelih, ki jih je njen šef slovesno proglasil za najvišji princip

svoje politike, bi mi Slovenci bili prvi, ki bi ne štedili s tributom zaslužene pohvale in priznanja taki vladi!

Toda Slovenci, ki smo od raznih vlad že slišali mnogo lepih besed, a še dosedaj nismo doživeli, da bi se nam nasproti te obljube tudi res spremenile v dejanje, smo postali že taki skeptiki, da ne verjememo več nobenim sirenskimi glasovom, če tudi nam dohajajo iz palače ministrskega predsedstva.

Zatrdilom barona Becka, da se bo vlada držala politike pravičnesrednje poti in da bo njen najvišji princip spoštovanje enakih pravic vseh državljanov brez razlike narodnosti in vere, pa celo ne verjamemo čisto nič, ker imamo ž njim že takšne izkušnje, da bi morali biti ljudje brez vsake razsodnosti in brez prevdanka, ako bi smatrali le eno njegovo besedo ali obljubo nam nasproti za resno.

Koliko veljajo Beckove lepe besede, kaže nam že njegovo postopanje v zadevi rekonstrukcije njegovega kabineta.

kako bi se naj zadržala hrvaška obstrukcija. Hrvatje računajo na podporo tistih politikov v madžarski koaliciji, ki niso zadovoljni s politiko neodvisne stranke in ki so že izstopili iz stranke. Bivši minister Polonyi je že dal Hrvatom važne informacije in tudi bivši ministrski predsednik baron Banffy je izrekel očitno, da ne odobrava poostrenja poslovanja napram Hrvatom ter obsoja postopanje obeh predsednikov. — V neodvisni stranki prevladuje mnenje, da je mogoče priti hrvaški obstrukciji v okoliščini z odločnim, brezobzirnim postopanjem predsednika v parlamentu. Stranka je proti reviziji poslovnika.

Zarota v Črni gori.

Cetinje, 17. novembra. Včeraj je bil pred Zetskim domom velik shod, da je protestiral proti anarhistični zaroti. Shoda se je udeležilo vse cetinjsko prebivalstvo brez razlike strank (prostovoljno ali prisiljeno?). Sprejela se je resolucija, v kateri se z ogorčenjem obsoja anarhistični poskušani atentat na kneza ter se izreka veselje, da zarota ni bila skovana v Črni gori. Po shodu so šli vsi zborovalci pred knezovo palačo ter prirejali knezu viharne ovacije. Knez Nikola je prišel na balkon ter se zahvalil. Po črni gori se prirejata protestni shodi, v cerkvah pa zahvalne maše, da je bila zarota pravočasno razkrita.

Vstaši v Macedoniji.

Carigrad, 17. novembra. V kljub začetku zime postajajo vstaši čimdalje predrznejši. Sedaj že napadajo orožniške čuvajnice, kar se je zgodilo zadnje dni v Stracinu, Kosovici in Obozmi. Vstaši so oboroženi z modernimi repetirkami, orožniki pa s starimi Martinijevimi puškami. Turška vlada je znova poslala vojske okoliščin, naj bi se zabranili novim grškim četam prestop, čez mejo. Tudi patriarhat je razposlal noto, naj bi se nastopilo proti nasilstvom bolgarskih čet v Macedoniji.

Pariz, 17. novembra. Po londonskem zgledu se ustanovita tudi v Parizu in Rimu balkanska odbora iz odličnih publicistov in politikov.

Ustava na Ruskem.

Petrograd, 17. novembra. Izšla je statistika o delovanju sodnih in političnih oblastnih v zadnjih dveh letih, odkar ima Rusija ustavo. V teh dveh letih so sodišča obsodila 2717 oseb na smrt; 1144 izmed teh so jih obsodila vojna sodišča. 1780 obsojenih so res obesili, oziroma ustrelili. 3268 oseb je bilo obsojenih skupno na 29.523 let prisilnega dela, 11.186 oseb pa je dobilo skupno 13.162 let ječe. V Sibirijo je bilo prognanih dosmrtno 502 oseb. Zaradi revolucionarnega gibanja je bilo obsojenih 14.624 oseb. Nadalje je bilo obtoženih 1114 založnikov in urednikov, zadržalo se je 978 časopisov, a 174 opozicijskih časnikov je bilo obsojenih na 240.000 rubljev globe.

Dnevne vesti

V Ljubljani 18. novembra.

— Občinski svet ljubljanski ima danes 18. novembra ob 5. popoldne sejo. Na dnevnem redu so: Naznanila predsedstva in poročila v zadevi novih volitev v upravni odbor mestne hranilnice; o računskem sklepu mestnega zaklada za leto 1906.; o prošnji »Zavoda sv. Nikolaja« v Trstu za podporo; o prošnji »Ljubljanske društvene godbe« za izredno podporo; o prošnji društva »Narodna šola« v Ljubljani za podporo za leto 1908.; o dopisu mestnega magistrata glede odstopa sveta Ana Dermastice na Zaloški cesti št. 3 v svrhu uravnave te ceste; o delovanju »Prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva« v III. četrtletju 1907.; o poročilu Ivana Dražila o zborovanju državne zveze delavskih posredovalnic na Dunaju; o vlogi restavracije Iv. Kende za napravo saninca na mestnem posestvu pod Turnom; o prošnji Vinka Vojeviča za razširjenje gostilniške koncesije; o prošnji Ivana Anžiča za podelitev krčmarske in gostilniške koncesije; o prošnji Alojzija Rasbergerja za prenos gostilničarske koncesije; o prošnji Uršule Kadunčeve za starinarsko koncesijo; o prošnji delniške družbe »Union« za odpis večje porabe vode; o prošnji A. Sušnika za odpis večje porabe vode; o uspehu cestne električne železnice v Ljubljani za prometno leto 1906.; Na dnevnem redu tajne seje so: Predsedstvena naznanila in poročila o prošnji nekega magistratnega službenca za zvišanje tedenske plače.

— »Slovenski Gospodar« in učiteljsko. Iz učiteljskih krogov slovenskega štajerja se nam piše 16. novembra t. l.: »Znano trbilo trabantov klerikalne »Kmečke zvezke«, mariborski »Slovenski Gosp

gič naj jih taka pohvala nikar ne zapelje, da bi točko ponavljala. Igra traja kljub vsem okrajšavam 3 ure, zato dolgotrajni nikar ne še natagati. Oprema našega odra je kakor znano, revna; zato je opremljena igra pač risirana stvar. Nekateri nastopi ensembela so bili netočni, tudi vkrcavanje v čoln se ni posrečilo, vso iluzijo pa pokvari režiser, če vrže steklenico, ki jo „izroča valovom in viharju“, na trda tla, da kar zaropote. To so sicer malenkosti, ki jih v drugi ne bo treba omenjati. — Zvečer smo videli zopet enkrat izvržno dramo na slovenskem odru. Za večino sedanjega gledališkega občinstva je Medvedova tragedija pač noviteta, za kar jo je razglasil gledališki list. Upričarili so jo domači igralci že koncem sezone 1898/99 na svojo roko in v svoj prid; takrat je igra izborna uspela, vsaj vnanji uspeh je bil tolikšen, kakor ga doživlja malokatera izvrzna domača stvar pred ljubljanskim občinstvom. Sedanje gledališko vodstvo je prav ukrenilo, da je dalo naštudirati „Za pravdo in srce“ začetkom sezone, ko je zanimanje za dramo še sveže; obilni poset — gledališče je bilo razprodano — ter burno ploskanje je dokazalo, da naše občinstvo rado vidi izvrzne igre, samo — dobre morajo biti. In pisatelj mora tudi že imeti svoje dobro ime, da mu naša publika kar vnaprej zaupa, sicer menda ni kmalu kje toliko skeptične kritike a priori kakor pri nas: ljudje rajši ne gredo v gledališče, kakor da bi si morali napraviti lastno sodbo o vrednosti izvrznega dela. Takratna kritika je sprejela Medvedovo dramo z odobravanjem; seveda je bilo čuti nepopolne opazke radi predolgih monologov; tudi se je upravičeno očitalo nekaj neverjetnosti v dejanju in značaju oseb. V prvem pogledu je pesnik marsikaj popravil, značajev seveda ni bilo mogoče premeniti, vendar je ostalo še nekaj hrib, ki igri ne dajo priti do popolne veljave. Kakor je v dejanju dokaj učinkovit, utemeljeno tragičnih prizorov, tako slabše dolgovestni monologi in dialogi živahnost v razpletanju dejanja. Stari Grajan na primer, kakor je simpatična oseba, je preveč gostobeseden; nočni prizor med Dizmom in Andrejem trpi radi prekanja med obema; mučno se pa vleče zadnje dejanje. Katastrofa mora nastopiti z brutalnostjo kot neizprosna posledica konfliktov v hitri posledici činov; več dejanja, manj besed in solz in tarnanja! Pesnik je s posebno ljubeznijo izklesal tri značaje: starega Grajana, Andreja in Dizma. Tudi gospa Barbara je dovolj markantna osebnost, manj njen sin Erazem, ki ga odlikuje mlademu plemiču neprikladna sentimentálnost, Katarinin značaj je pa problematične vrednosti. Dobro orisan tip kmetijskega voditelja je stari Lokvanec, prava stara grča. Gospa Borštnikova kljub dobremu igranju ni uspela, je pač težko kreirati vlogo negotovega značaja. Dosti laglje je pogodila gospa Danilova samozavestno, ponosno grajščakinjo. G. Toplak je pokazal v svojem Grajanu, da je prav porabna moč, če se za vlogo zavzame. Ugajal je v igri, maski in govoric. Tudi gospodu Haasenu z veseljem priznamo, da je Erazma igral z dobrim umevanjem. Intrigantske vloge ugajajo G. Dragutinuviču, zato je tudi občinstvu ugajal, kot samogoltni oskrbnik Dizma, ki, mimogrede omenjeno, nastopi večkrat kot deus ex machina. Gosp. Nučič je razburiljivega ljubimca Andreja reprenzetiral z vsem njemu lastnim temperamentom in gospod Bukšek je kot stari Lokvanec splošno ugajal. Gg. Danilo, Vaverka in Povhe so zadovoljili, graščak na Belniku bi v družbi dame ne smel sedeti nog križem držati in sel deklarirane svoje besede v salonu kar s klobukom na glavi. Če bi igralci vedeli, koliko škodi njih uspehu preglasna suflerka, bi ji odločno zabranili glasno šepetati. — Gledališče je bilo vse zasedeno, opazili smo dokaj tujece. Predstavi je prisostvoval in intendantski loži avtor drame gospod Anton Medved, občinstvo, posebno dijaštvo, mu je burno ploskalo. Za reprizo bo treba dramo precej skrajšati, posebno v petem dejanju marsikaj črtati, sicer postane občinstvo nepotrpežljivo, ko se bliža enajsta ura ponoči.

Izvirna slovenska veseloigra. Pisatelj dr. Fran Detela je spisal veseloigro „Dobrodušni ljudje“ in jo izročil intendanci slovenskega gledališča v Trstu. Dejanje so godi 1813. v Novem mestu in je povzeto po resničnem zgodovinskem dogodku. Igra se vprizori v tekoči sezoni.

O ponaredbah. Na napredku današnjega časa tiče žal večkrat pretkana potvar. V mesta hodijo ponarejena živila, na deželo ponarejeni izdelki. Novejši čas je znan „Schichtovo mlo“ žrtve najrazličnejših ponar. To mlo, edino svoje vrste, ima kakor znano vstajenega za varstveno znamko beždega jelena. Sedaj se pa pojavljajo vse mogoče bežde živali z rogovi in brez njega, podobne „Schichtovemu jelenu“. Pazite pri nakupu ne samo na znamko „jelen“, nego tudi na vtisnjeno ime „Schicht“.

Borzna poročila

Ljubljanska
Kreditna banka v Ljubljani

Uradni kurs dun. borze 18. novembra 1907

Stavljeno papir.	Dinar	Slavo
1. majska renta	95 80	96 —
2. srebrna renta	97 —	97 20
3. avstr. krona renta	95 80	96 —
4. zlata	119 90	114 10
5. ogrska krona renta	91 95	92 15
6. zlata	109 45	109 65
7. posojilo dež. Kranjske	97 75	98 75
8. posojilo mesta Spiljet	104 40	110 60
9. Zadar	99 90	100 80
10. bos.-herc. železniško	97 60	98 60
11. posojilo 1902	95 —	95 50
12. dež. banka k. o.	95 10	95 90
13. zast. pisma gal. dež.	99 —	99 50
14. hipotečne banke	101 50	102 50
15. pešt. kom. k. o. x	97 —	98 —
16. zast. pisma innerst.	97 —	98 —
17. hranilnice	98 75	97 75
18. zast. pisma ogr.	98 20	99 10
19. x. pis. ogr. hip. ban.	98 50	99 50
20. obl. ogr. lokalnih železn. d. dr.	99 60	100 —
21. obl. češke ind. banke	99 60	100 —
22. prior. lok. želez. Trst	99 90	100 —
23. prior. dolenskih želez.	99 75	99 75
24. prior. juž. žel. kup. 1/2	289 30	291 30
25. avstr. pos. na žel. p. d.	98 60	99 60
26. srebrne od 1. 1860	146 50	148 50
27. od 1. 1864	249 —	253 —
28. izske	138 90	141 90
29. sem. kred. i. omejitje	263 50	269 50
30.	263 —	269 —
31. ogrske hip. banke	241 75	247 50
32. srbske a. tra. 1800	97 75	103 75
33. turške	181 25	182 25
34.	18 75	20 75
35. kreditne	432 —	442 —
36. bomoške	91 —	95 —
37. hrakovske	96 50	102 50
38. ljubljanske	60 50	66 50
39. avstr. rdeč. križa	45 —	47 —
40. ogr.	34 10	36 50
41. Rudolfove	68 —	72 —
42. Salcburške	227 —	231 —
43. Dunajske kom.	462 —	472 —
44.	142 50	143 50
45. državne železnice	645 50	646 50
46. Avstr.-ogrsk. bančne del.	1776 —	1786 —
47. Avstr. kreditne banke	622 —	623 —
48. Ogrske	732 50	733 50
49. živnostenske	239 —	240 —
50. Premogokop v		